MIĘDZY ROSJĄ A ZACHODEM

Profesor Zbigniew Opacki

MIĘDZY ROSJĄ A ZACHODEM

TOM JUBILEUSZOWY
DEDYKOWANY
PROFESOROWI ZBIGNIEWOWI OPACKIEMU

pod redakcją
Iwony Sakowicz-Tebinki i Bianki Sadowskiej

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2023

Recenzent
dr hab. Katarzyna Błachowska, prof. UW

Redaktor Wydawnictwa
Anna Świtalska-Jopek

Projekt okładki i stron tytułowych
Andrzej Taranek

Na okładce
Katedra w Wilnie, widok z początku XX w.
(Wikimedia Commons, domena publiczna)

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja sfinansowana ze środków
Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-532-9

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

Spis treści

Labores pariunt honores.
Sylwetka naukowa Profesora Zbigniewa Opackiego | 9

Bibliografia prac Profesora Zbigniewa Opackiego | 15

Ad perpetuam rei memoriam | 27

Борис Владимирович Носов
Несостоявшийся Сейм 1768 г. и политика России в Речи Посполитой | 35

Wiesław Caban
Kariera wojskowa gen. Aleksandra Hurczyna 1830–1902.
Przyczynek do służby Polaków w carskim korpusie oficerskim | 75

Stanisław Wiech
Nagroda czy kara? Problem przeniesień dygnitarzy rosyjskich
z Królestwa Polskiego na Syberię w latach 1860–1890 | 89

Arkadiusz Janicki
Starania Kazimierza Bartłomieja Plater-Zyberka o zniesienie sekwestru
nałożonego na część dóbr rodu Plater-Zyberków
za jego udział w powstaniu listopadowym | 103

Сяргей Токць
Заможныя землеўладальнікі заходніх губерняў Расійскай імперыі
пад пагрозай прымусовай дзяржаўнай службы ў сярэдзіне XIX ст.
(на матэрыяле Гродзенскай губерні) | 117

Marek Szurek
Opinia publiczna Królestwa Polskiego wobec polityki gospodarczej
ministra Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego | 129

Michał Bohun
Ojczyzna i rewolucja. Piotr Kropotkin w latach 1914–1921 | 147

Julian Dybiec
Uczeni niewoli narodowej – dylematy postaw | 167

Наталия Филатова
Историки эпохи романтизма
о конституционном Королевстве Польском | 185

Roman Jurkowski
„Bank Klecki" 1881–1914.
Szkic do dziejów Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego w Klecku | 209

Aleksander Smalianczuk
„Głos Pański budzi we mnie zawsze miłe wspomnienia dni dawnych…"
Лісты Рамана Скірмунта да прафесара Мар'яна Здзяхоўскага
(1926–1931) | 225

Dariusz Tarasiuk
Władze rosyjskie wobec polskich organizacji kulturalnych i oświatowych
na Kresach Wschodnich dawnej Rzeczypospolitej w latach 1906–1914 | 237

Magdalena Nowak
Metropolita Andrzej Szeptycki wobec wyzwań 1918 r.
(polskie i ukraińskie aspiracje narodowe) – zarys problemu badawczego | 249

Michalina Petelska
The mail correspondence between Julia Ledóchowska and Georg Brandes.
The relationships of the Poles with Brandes after 1914 | 275

Anna Łysiak-Łątkowska
Szkoła dla guwernantek i inne projekty kształcenia dziewcząt
w koncepcji edukacyjnej Tadeusza Czackiego | 293

Anna Supruniuk
Mirosław A. Supruniuk
Odnaleziony portret dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego
Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie prof. Jana Prüffera.
Przyczynek do dziejów ikonografii akademickiej II RP | 313

Iwona Janicka
Stan nauki o położnictwie w świetle raportu Mikołaja Mianowskiego
z podróży do krajów niemieckich w latach 1816–1817. Edycja źródła | 343

Jan Wnęk
Udział polskich historyków medycyny w międzynarodowych
kongresach naukowych w latach 1918–1939 | 367

Barbara Klassa
Wakacje historyka.
Aspekty turystyczne podróży Adolfa Pawińskiego do Hiszpanii | 383

Łukasz Podlaszewski
Zarys dziejów żeglugi pasażerskiej na odcinku Wisły między Płockiem
a Toruniem oraz jej wpływ na społeczeństwo regionu | 409

Franciszek Nowiński
Dawne dzieje Syberii, jej chrystianizacja i Polacy
w relacji księdza Mateusza Wejta | 421

Arnold Kłonczyński
Iran nieegzotyczny.
Wizerunek Iranu w polskiej propagandzie prasowej w latach 1945–1956 | 439

Marek Stażewski
Sprawa zawarcia polsko-niemieckiej umowy
o wykonaniu art. 91 traktatu wersalskiego w roku 1919 | 459

Jacek Tebinka
Rola Polskiego Państwa Podziemnego
w strategii wojennej Winstona S. Churchilla | 477

Eugeniusz Koko
Osiek w okresie II Rzeczypospolitej | 503

Bianca Sadowska
Obraz Moskwy w *Pamiętnikach* Wacława Lednickiego | 519

Indeks osób | 535